

En festival bliver 50

Af Lone Thrane

Mandag den 16. juli udkom festskriftet i anledning af Bornholms Musikfestivals 50 års jubilæum.

Det er en fin publikation, som jeg gerne vil have lov til at knytte nogle ord til. Min adkomst til dette er, at jeg fra 1996 til Mogens Rafns død i 2009 var en af mange hjælpere i festivalen.

Bogen, som oprindeligt var planlagt som et lille festskrift i jubilæets anledning, udvidede sig undervejs gennem arbejdet med de 50 års historie til et værk på 208 sider, og sagt med det samme, der er ikke mange ord for mange.

Redaktionsudvalget består af Axel Teich Geertinger, Steffen Hyldig, Margrit Skott, Robert Wilbrandt og Jette Spangsby og bogen er trykt hos Hakon Holm, Grafisk, Rønne med sædvanlig dygtighed og omhu.

De første knap 80 sider omhandler festivalens organisatoriske historie, formændene, striden med kirkerne om brugen af dem som koncertsteder, "den lange fred" i 90'erne og 00'erne og den nye begyndelse efter Mogens Rafns død i 09.

Kapitlet, som nok er det vægtigste i bogen, har formanden Steffen Hyldig stået for. Han fortæller om sejre og vanskeligheder, om konflikter, som altid kan opstå, hvor mennesker – og her mennesker med særdeles markante meninger – arbejder sammen. Målet er det samme, men vejene kan være forskellige.

Hyldigs fremstilling er præget af stor indsigt, stor forståelse og megen takt, og han drager stor nytte af at sidde for enden af tiden, der er gået, og som har forandret meget i bornholmske forhold. Dette kommer naturligvis i særlig grad til udtryk i omtalen af formændene og deres gøren og laden, men også i "kirkestriden", som fyldte rigtig meget i festivalarbejdet i 80'erne, en strid, der vel dybest set handlede mindre om andagt og salmesang end om hvem der skulle bestemme indholdet i brugen af kirkerne, skulle det være menighedsrådene, der for størstedelen bestod af "fødte" bornholmere eller skulle det være de nye bornholmere, tilflytterne, de "førde"?

Striden blev i øvrigt bilagt ved at kompetencen om afholdelse af koncerter ved lov blev frataget biskopperne og lagt over til menighedsrådene. Hyldigs fremstilling er nuanceret tilstrækkeligt til at være oplysende og afholder sig fra de foragede

udfald, som striden i tiden var så fuld af.

Et fyldigt afsnit er helliget Mogens Rafns formandstid, fuldt berettiget, den varede knap 20 år, og tiden blev brugt til at slå fast med syvtommersøm, at Bornholms Musikfestival var kommet for at blive.

Mogens' netværk var worldwide og det mærkedes i koncerternes besætning, selv om dygtige danskere sandelig ikke blev forbigået. Det hele handlede om kvalitet, først og fremmest kvalitet, som det i øvrigt også var tilfældet under de foregående formænd.

Det hele handlede om kvalitet, først og fremmest kvalitet

Det mærkedes også i sommerlivet i Mogens og Gerda Rafns hjem i Bådstad, der også blev "hjem" for mange, mange af kunstnerne, festivalen bragte hertil.

Her må jeg nok have lov til at komme med en lille privat erindring. En sommerdag engang i 00'erne havde jeg ærinde i Bådstad. Gerda husede Elizabeth Westenholtz, hendes mand og i det mindste også en ung og dygtig violinist. Han kom ind i køkkenet med en krøllet skjorte mellem to fingre og så opfordrende på Gerda. Der var ikke meget Gerda ikke ville gøre for kunstnerne, men ved den lejlighed var målet alligevel for fuldt, hun viste ham strygebræt og strygejern – og gik. To minutter senere stod Elizabeth W. og strøg skjorte.

Tiden lige efter Mogens' død var svær. I afsnittet "En ny begyndelse" skildres de vanskeligheder, der var og den store hjælpsomhed de efterladte mødte i forsøget på at få festivalen i gang igen. Som det fremgår lykkedes det ved kompetente og entusiastiske menneskers hjælp og ved den støtte, der blev ydet både fra "huskunstnerne" og fonde.

Og – ja fondene har et interessant kapitel i bogen, som Robert Wilbrandt har taget sig af. Mange penge er ydet Bornholms Musikfestival gennem årene. Man kan sige, at som der tales om "huskunstnere"

kan man næsten også tale om "husfonde", f. eks., Augustinus og Sparekassen Bornholms Fond for blot at nævne et par stykker af de mange, der, som Wilbrandt siger, "gjorde det muligt".

Med til også at muliggøre festivalen var og er Bornholms Musikfestivals Venner, den støtteforening, der står bag festivalen. Jette Spangsby gør i kapitlet om Venerne fint rede for historien bag og for Venernes arbejdsområder – og det er rigtigt, Venerne har lavet meget mad gennem årene. Det var en glæde, at der blev, og stadig bliver, sat så stor pris på nachspielene.

Der gøres i disse år en stor indsats for at udvide medlemskredsen, og det er et vigtigt arbejde, fordi kredsens arbejde udføres af generalforsamlingsvalgte medlemmer og dermed danner det demokratiske grundlag for festivalen.

Axel Teich Geertinger gør i sit kapitel kompetent og indsigtfuldt rede for festivalens grafiske profil. Denne skabtes meget tidligt i festivalens historie af maleren Poul Stoltze, og er med stor veneration fortsat de mange år igennem. Axel Teich Geertinger kalder det grafiske udtryk "slidstærkt", og det må siges at være meget præcist. Stoltze ramte tonen og med den lykkelige kvalitetsfølelse som ingen af formændene har manglet, er udtrykket blevet stående næsten urørt i det halve århundrede, vi taler om.

Alt i bogen har et fint grafisk udtryk, men Axel Teich Geertingers kapitel er, måske ikke uventet, meget vellykket.

Margrit Skott har et særdeles underholdende afsnit, hun har kaldt "Stemmer fra festivalen". Her kommer både tilhørere og kunstnere til orde om oplevelser og personlige historier fra festivalen. Udvalget af deltagere i kapitlet er foretaget ud fra stort lokalkendskab. Andre kunne med lige så god ret være valgt, men en begrænsning er selvfølgelig nødvendig, og under alle omstændigheder har de medtagne noget på hjerte og stor veneration for festivalen. Det er jo et festskrift.

Og det er det blevet – stort tillykke til Bornholms Musikfestival med bogen om det første halve århundrede.

Festivalens børn – alle er født i festivalens tid og har trådt deres musikalske barnesko i Bornholms Musikfestival. Arkivfoto